

V Bruseli 12. júla 2019
(OR. en)

**Medziinštitucionálny spis:
2019/0152(COD)**

**11227/19
ADD 1**

**RECH 405
COMPET 581
EDUC 350
CODEC 1298
IA 175**

NÁVRH

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	11. júla 2019
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2019) 330 final
Predmet:	PRÍLOHA k návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady o strategickom inovačnom programe Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) na roky 2021 – 2027: stimulácia inovačného talentu a inovačnej kapacity Európy

Delegáciám v prílohe zasielame Prílohu k dokumentu COM(2019) 330 final.

Príloha: Príloha k COM(2019) 330 final

V Bruseli 11. 7. 2019
COM(2019) 330 final

ANNEX

PRÍLOHA

k

návrhu rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady

**o strategickom inovačnom programe Európskeho inovačného
a technologického inštitútu (EIT) na roky 2021 – 2027:
stimulácia inovačného talentu a inovačnej kapacity Európy**

{SEC(2019) 275 final} - {SWD(2019) 330 final} - {SWD(2019) 331 final}

PRÍLOHA

Obsah

1.	Úvod.....	2
1.1.	EIT: základný inovačný nástroj EÚ	3
1.2.	Kľúčové silné stránky	3
1.3.	Kľúčové výzvy	6
2.	Stanovenie ambiciózných cieľov: EIT v rokoch 2021 – 2027	7
2.1.	Ciele	7
2.2.	Postavenie v rámci programu Horizont Európa	7
3.	Stimulácia inovačného talentu a inovačnej kapacity Európy	8
3.1.	Znalostné a inovačné spoločenstvá	9
3.2.	Podpora inovačnej kapacity vysokoškolského vzdelávania	11
3.3.	Prierezové činnosti EIT	13
3.4.	Zabezpečenie fungovania	15
3.5.	Synergie a komplementárnosť s ostatnými programami	18
4.	Zdroje	20
4.1.	Rozpočtové potreby	20
4.2.	Vplyv (monitorovanie a hodnotenie)	21
5.	Príloha 1A	24
6.	Príloha 1B	24

1. Úvod

V tomto strategickom inovačnom programe (ďalej len „SIP“) sa stanovujú stratégie a priority pre Európsky inovačný a technologický inštitút (ďalej len „EIT“) na roky 2021 – 2027. Predstavuje hlavný strategický dokument EIT na nasledujúce programové obdobie, v ktorom sa vymedzujú jeho ciele, kľúčové akcie, očakávané výsledky a potrebné zdroje. SIP zabezpečuje nevyhnutné zosúladenie EIT s [návrhom programu Horizont Európa], ktorý je rámcovým programom Únie na podporu výskumu a inovácie na roky 2021 – 2027. Zabezpečuje aj vhodné synergie a komplementárnosť medzi činnosťami EIT a ďalšími iniciatívami, politikami a nástrojmi Únie.

SIP na roky 2021 – 2027 vychádza z posúdenia vplyvu, ktoré vykonala Európska komisia. Zohľadňuje sa v ňom návrh SIP predložený správnu radou EIT Európskej komisii 20. decembra 2017 v súlade s nariadením o EIT¹. Takisto sa v ňom zohľadňuje nový [návrh programu Horizont Európa] Európskej komisie z júna 2018, a najmä kľúčová úloha EIT ako súčasť piliera [Inovatívna Európa] (pilier III), a jeho prispievanie k riešeniu globálnych výziev vrátane stanovených cieľov v oblasti klímy a európskej priemyselnej konkurencieschopnosti (pilier II) a k excelentnej vede (pilier I). SIP vychádza z poznatkov získaných za posledné roky činnosti EIT a z výsledkov rozsiahleho konzultačného procesu s kľúčovými zainteresovanými stranami.

V SIP sa zohľadňuje strategické plánovanie programu Horizont Európa, aby sa zabezpečilo zosúladenie s činnosťami rámcového programu a s inými príslušnými programami Únie, ako aj s prioritami a záväzkami EÚ, a aby sa zlepšila komplementárnosť a synergie s vnútroštátnymi a regionálnymi programami a prioritami financovania.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 294/2008 z 11. marca 2008, ktorým sa zriaďuje Európsky inovačný a technologický inštitút (Ú. v. EÚ L 97, 9.4.2008, s. 1). Zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1292/2013 z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 347, 11.12.2013, s. 174).

1.1. EIT: základný inovačný nástroj EÚ

EIT bol zriadený v roku 2008 s cieľom prispievať k udržateľnému hospodárskemu rastu a konkurencieschopnosti posilňovaním inovačnej kapacity členských štátov a Európskej únie. Presadzoval integráciu vzdelávania, podnikania a výskumu (vedomostný trojuholník) a silný dôraz na podnikateľský talent a inovačné zručnosti. V hodnotení EIT v polovici trvania, ktoré sa uskutočnilo v roku 2018, sa potvrdilo, že hlavné odôvodnenie zriadenia EIT je stále platné a že jeho model integrácie vedomostného trojuholníka zameraného na inováciu zostáva významný.

Desať rokov po zriadení EIT sa tempo inovácie významne zrýchlilo. Inovácia pretvára hospodárske odvetvia, od základu mení existujúce podniky a prináša nevídané príležitosti. V meniacom sa svetovom hospodárskom poriadku a zintenzívňujúcej sa medzinárodnej konkurencii je EÚ čoraz závislejšia od talentov a ich inovačnej kapacity. Spoločné navrhovanie, spolupráca a spoločná tvorba naprieč viacerými disciplínami a oblasťami vzdelávania, podnikania a výskumu neboli nikdy také dôležité na riešenie globálnych výziev súvisiacich so zmenou klímy a neudržateľným využívaním prírodných zdrojov, digitálnou transformáciou, demografickými zmenami alebo budúcnosťou zdravotnej starostlivosti a potravinárstva, ako je to v súčasnosti.

[Návrhom programu Horizont Európa] pre nový rámcový program, ktorým sa podporuje výskum a inovácia na roky 2021 – 2027, sa Európska komisia pevne zaviazala zvyšovať inovačný potenciál Európy, aby mohla reagovať na budúce výzvy. EIT zohráva pri podporovaní inovácie významnú úlohu, pretože spája podnikanie, vzdelávanie, výskum, subjekty verejného sektora a občiansku spoločnosť, a táto úloha je navyše posilnená začlenením EIT do [piliera Inovatívna Európa] v [návrhu programu Horizont Európa]. V [návrhu programu Horizont Európa] sa zohľadňuje čoraz intenzívnejšia ambícia EÚ v oblasti inovácie a potreba jej napĺňania.

1.2. Kľúčové silné stránky

Od svojho zriadenia sa dokázal EIT postupne etablovať ako úspešný nástroj na riešenie spoločenských výziev. EIT funguje najmä prostredníctvom svojich znalostných a inovačných spoločenstiev (ZIS), čo sú rozsiahle európske partnerstvá medzi organizáciami z oblasti vzdelávania, odbornej prípravy, podnikania výskumu. V súčasnosti existuje osem ZIS, ktoré vyvíjajú činnosť v týchto oblastiach: zmena klímy, digitálna transformácia, energetika, potravinárstvo, zdravie, suroviny, mestská mobilita a výroba s pridanou hodnotou (pozri obr. 2).

Každé ZIS pozostáva z piatich až desiatich stredísk spoločného umiestnenia², ktorých úlohou je pôsobiť ako geografické centrá praktickej integrácie vedomostného trojuholníka. Ich organizácia a štruktúra vyplýva z príslušných vnútroštátnych a regionálnych súvislostí a je založená na celoeurópskej sieti existujúcich laboratórií, kancelárií či akademických inštitúcií hlavných partnerov ZIS.

ZIS sa zameriavajú na riadenie portfólií činností vedomostného trojuholníka prostredníctvom:

² Stredisko spoločného umiestnenia je geografická oblasť, v ktorej sídlia hlavní partneri vedomostného trojuholníka ZIS, čo im uľahčuje spoluprácu, a ktorá slúži ako kontaktné miesto pre činnosti ZIS v tejto oblasti.

- *činností v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy* s výraznými podnikateľskými zložkami na účely odbornej prípravy talentov ďalšej generácie vrátane návrhu a vykonávania programov pod značkou EIT³, najmä na magisterskej a doktorandskej úrovni,
- *činností podporujúcich inováciu* na vývoj inovačných produktov, procesov a služieb, ktorými sa riešia konkrétne podnikateľské príležitosti,
- *činností vytvárania podnikov a činností podpory*, ako sú programy akceleratorov na pomoc podnikateľom pri premieňaní nápadov na úspešné podniky a urýchľovanie procesu rastu.

ZIS predstavujú dynamické inovačné ekosystémy, ktoré prinášajú najrôznejšie výsledky (pozri obr. 1).

* údaje z júla 2018

Obrázok 1: Najnovšie výsledky EIT, zdroj: EIT.

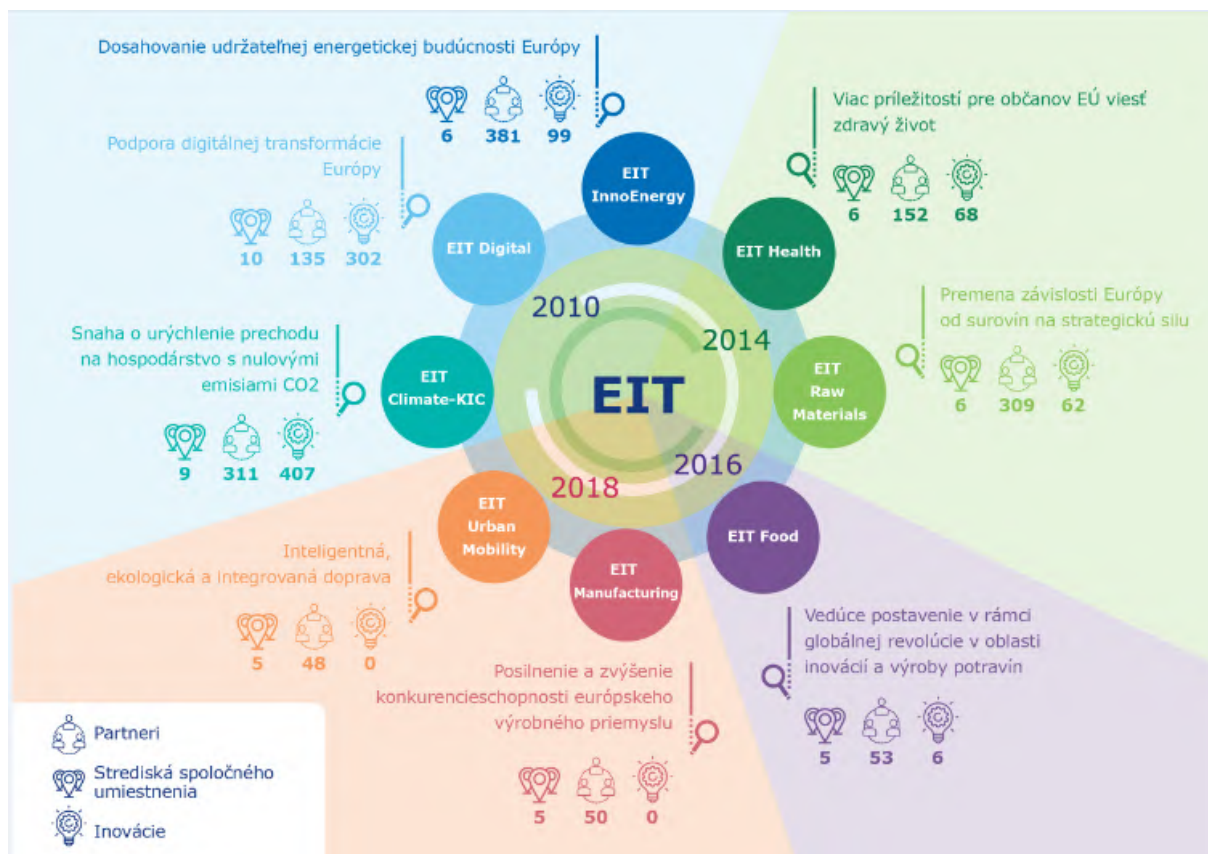
Základ modelu EIT tvoria vzdelávanie a odborná príprava, rozvíjanie talentu a zručností. Žiadna iná činnosť EÚ v oblasti inovácie neobsahuje vysokoškolské vzdelávanie v inovačnom hodnotovom reťazci v takom rozsahu, ako je to v prípade EIT. Vzdelávací program EIT je kľúčovým prvkom rozvoja mimoriadne podnikavých a zručných inovátorov. Do roku 2017 úspešne ukončilo program so značkou EIT na magisterskej a/alebo doktorandskej úrovni viac ako 1 700 absolventov a tisíce ďalších sa zúčastnili na podnikateľských a inovačných vzdelávacích činnostiach a formátoch.

Od ostatných inovačných nástrojov sa EIT odlišuje svojím zameraním na globálne výzvy prostredníctvom integrácie vedomostného trojuholníka. Poskytnutím grantu ZIS až na 15 rokov plní EIT svoj dlhodobý cieľ riešenia globálnych výziev prostredníctvom inovačných produktov a služieb a zabezpečuje našej spoločnosti a občanom konkrétne prínosy. EIT stanovil ZIS aj cieľ stať sa po 15 rokoch finančne udržateľnými, čo je jedinečná vlastnosť, ktorá vedie k inovačnému nástroju zameranému na podnikanie a výsledky. V tejto súvislosti musia ZIS vypracovať a realizovať stratégie na vytváranie príjmov, aby dokázali zachovať svoj inovačný ekosystém aj po uplynutí platnosti dohody o grante.

Prístup EIT prispieva k vzniku postupných a prevratných inovácií, účinne rieši zlyhania trhu a pomáha transformovať priemyselné odvetvia. Umožňuje vytváranie dlhodobých podnikateľských stratégií na riešenie globálnych výziev a pomáha pri vytváraní rámcových podmienok, ktoré sú nevyhnutným predpokladom rastu dobre fungujúceho inovačného ekosystému a rozvíjania inovácie.

³ Značka EIT je označenie kvality, ktoré EIT udeľuje vzdelávaciemu programu ZIS, ktorý spĺňa špecifické kritériá kvality týkajúce sa okrem iného podnikateľského vzdelávania a inovačného učebného plánu učenia sa praxou.

EIT ponúka efektívnu a účinnú platformu na zakladanie, rozširovanie a riadenie ZIS s významnými sieťovými účinkami a pozitívnymi externými vplyvmi (pozri obr. 2). Prvá vlna ZIS (EIT Digital, EIT Climate-ZIS a EIT InnoEnergy) založených v roku 2009 je už etablovaná a dobre funguje. Platnosť ich rámcových dohôd o partnerstve uplynie po roku 2024 v súlade s maximálnym trvaním grantu. Druhá a tretia generácia ZIS [EIT Health a EIT Raw Materials (2014), EIT Food (2016)] sú pripravené na spustenie. V decembri 2019 začnú svoju činnosť EIT Urban Mobility a EIT Manufacturing, dve ZIS zriadené v decembri 2018.

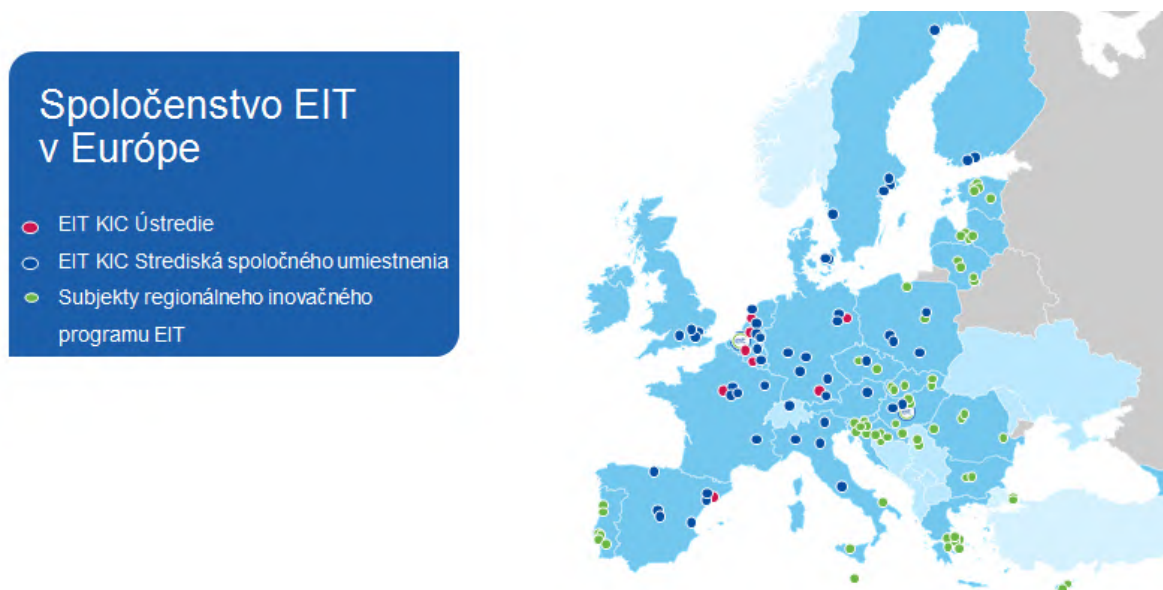

Obrázok 2: Znalostné a inovačné spoločenstvá EIT, zdroj: Európska komisia.

So svojimi ôsmimi ZIS s viac ako 1 000 partnermi z oblasti podnikania, výskumu a vzdelávania predstavuje EIT najväčší inovačný ekosystém s finančnou podporou EÚ. EIT podporil viac ako 1 200 startupov a inovačných podnikov, vďaka čomu tieto spoločnosti pritiahli externé financovanie vo výške viac ako 890 miliónov EUR a podporené startupy zabezpečili vytvorenie viac ako 6 000 pracovných miest. Viac ako 50 % partnerov ZIS je z podnikateľského odvetvia (priemysel, MSP a startupy), čím sa preukazuje blízkosť k trhu. Zvýšenie počtu partnerov každého ZIS poukazuje na prítťažlivosť a dlhodobý potenciál modelu EIT. V roku 2019 sa bude na ZIS EIT zúčastňovať viac ako 600 podnikov, 250 inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, 200 výskumných organizácií a viac ako 50 organizácií a orgánov občianskej spoločnosti.

V kontexte pretrvávajúcich regionálnych rozdielov v oblasti inovačnej výkonnosti spustil EIT v roku 2014 regionálny inovačný program (ďalej len „RIS“) na rozšírenie svojho dosahu na krajiny s nízkou a priemernou úrovňou inovácie. Prostredníctvom RIS rozšíril EIT svoje činnosti po celej Európe a regiónom so slabou inovačnou výkonnosťou ponúka príležitosti zapojiť sa do činností vedomostného trojuholníka v rámci spoločenstva ZIS. Odzrkadľuje sa

to aj v podiele finančných prostriedkov EIT pridelených partnerom EÚ-13 (8,3 % v porovnaní so 4,8 % v prípade programu Horizont 2020, stav k roku 2018).

Obr. 3: EIT v Európe, zdroj: EIT 2018

EIT dokázal pružne reagovať a v súlade s nariadením o EIT vypracovať zásady a pravidlá na úspešné riadenie svojich ZIS pod celkovým zastrešením programu Horizont 2020. Vďaka svojej prevádzkovej nezávislosti môže odskúšať a efektívne realizovať množstvo novinek v oblasti riadenia svojich prijímateľov, ako napríklad mechanizmus súťažného financovania, ciele finančnej udržateľnosti a špecifické kľúčové ukazovatele výkonnosti.

1.3. Kľúčové výzvy

EIT je súčasťou celkového rámca programu Horizont Európa, ktorý sa okrem iného zameriava na zabezpečenie vedeckého, hospodárskeho/technologického a spoločenského vplyvu s cieľom posilniť vedecko-technologické základne Únie; realizáciu priorít strategickej politiky Únie; posilnenie svojej konkurencieschopnosti vo všetkých členských štátoch, ako aj vo svojich priemyselných odvetviach, a na prispievanie k riešeniu globálnych výziev vrátane cieľov udržateľného rozvoja. Základnou podmienkou na dosiahnutie úspechu v tomto úsilí je reagovať na neustálu potrebu zvyšovania inovačnej kapacity v celej Únii. EÚ čelí predovšetkým trom výzvam, na ktoré sa bude EIT zameriavať v rokoch 2021 – 2027 pri svojich činnostiach a ktoré sa budú zohľadňovať v jeho všeobecných cieľoch.

Po prvé, dnešné hospodárstva sú čoraz častejšie poháňané zručnosťami a schopnosťami ľudí a organizácií, pokiaľ ide o premietnutie nápadov do produktov a služieb. V súčasnosti sa kladie dôraz predovšetkým na inovačné zručnosti a podnikateľskú kultúru, a to najmä v technologickej a vedeckej oblasti, ale čoraz častejšie aj v iných disciplínach. Silne potreba ďalej podnecovať inovačnú kapacitu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v Európe. EIT má pri realizácii týchto cieľov v rámci programu Horizont Európa jedinečné postavenie.

Po druhé, fyzická blízkosť je kľúčovým faktorom vzniku inovácie. Iniciatívy zamerané na vytváranie inovačných sietí a poskytovanie služieb, ktoré podporujú vytváranie, spoločné využívanie a prenos znalostí, zohrávajú kľúčovú úlohu pri posilňovaní interakcií medzi

podnikmi, akademickou obcou, výskumnými organizáciami, vládami a jednotlivcami. Napriek tomu sa však výkonnosť v oblastiach výskumu a inovácie v jednotlivých častiach EÚ stále do veľkej miery líši, ako vyplýva z výročného európskeho prehľadu výsledkov inovácie. Inovácie by mali byť v prvom rade inkluzívne a úzko späté s miestnymi územnými celkami. Činnosti EIT sú vďaka svojmu miestne orientovanému prístupu vhodné na to, aby prispievali k posilňovaniu lokálnych inovačných ekosystémov.

A napokon pre životaschopné inovačné ekosystémy je potrebná kombinácia znalostí, infraštruktúry a talentu. Na zabezpečenie riadneho a účinného investovania z obmedzených zdrojov do výskumu a inovácie musia byť zavedené rámcové podmienky spolupráce medzi oblasťami európskeho výskumu, vzdelávania a inovácie, ako aj silné synergie. Prehľbovanie integrácie vedomostného trojuholníka prostredníctvom existujúcich a nových ZIS je osvedčený spôsob, ako podporiť prostredie vhodné pre inovácie a je hlavným cieľom EIT.

2. STANOVENIE AMBICIÓZNYCH CIEĽOV: EIT V ROKOCH 2021 – 2027

EIT ako neoddeliteľná súčasť programu Horizont Európa prispeje k plneniu jeho hlavných cieľov a politík. ZIS budú súčasťou inštitucionalizovaných európskych partnerstiev, čo znamená, že budú postupovať podľa súboru zásad a kritérií životného cyklu, aby sa zabezpečil súdržnejší, otvorenejší a viac na vplyv zameraný prístup. Vo všeobecných cieľoch EIT sa teda odzrkadľuje celková úloha EIT v programe Horizont Európa a jeho miesto v [pilieri Inovatívna Európa].

2.1. Ciele

Hlavné oblasti intervencií EIT sa vymedzujú v [návrhu programu Horizont Európa]. EIT bude naďalej podporovať svoje znalostné a inovačné spoločenstvá (ZIS) s cieľom posilňovať inovačné ekosystémy, ktoré pomáhajú riešiť globálne výzvy. Bude to robiť podporovaním integrácie vzdelávania, výskumu a podnikania, vďaka čomu budú vznikať prostredia vhodné pre inovácie, a propagovaním a podporovaním novej generácie podnikateľov, ako aj podnecovaním zakladania inovačných spoločností v úzkej synergii a komplementárnosti s EIC. V rámci toho bude najmä:

1. posilňovať udržateľné inovačné ekosystémy v celej Európe;
2. podporovať inováciu a podnikanie prostredníctvom lepšieho vzdelávania;
3. prinášať nové riešenia globálnych výziev na trh.

V súlade s identifikovanými výzvami, ktorým EIT čelí (opísanými v kapitole 1.3), a s cieľom prispievať k uvedeným hlavným cieľom vymedzeným pre EIT v [návrhu programu Horizont Európa] sú konkrétne ciele EIT na roky 2021 – 2027 tieto:

- a) zvýšenie vplyvu ZIS a integrácia vedomostného trojuholníka;
- b) zvýšenie inovačnej kapacity sektora vysokoškolského vzdelávania podporovaním inštitucionálnej zmeny v inštitúciách vysokoškolského vzdelávania;
- c) zintenzívnenie regionálneho dosahu EIT s cieľom riešiť regionálne rozdiely, pokiaľ ide o inovačnú kapacitu v celej EÚ.

2.2. Postavenie v rámci programu Horizont Európa

Plnením týchto cieľov bude EIT prispievať k celkovému dosiahnutiu vedeckých, hospodárskych/technologických a spoločenských vplyvov programu Horizont Európa. Naďalej bude posilňovať inovačné ekosystémy, ktoré pomáhajú riešiť globálne výzvy, a to

posilňovaním integrácie vedomostného trojuholníka v oblastiach činnosti ZIS. Procesom strategického plánovania v rámci programu Horizont Európa sa zabezpečí lepšie zosúladenie medzi činnosťami EIT a zvyškom programu Horizont Európa. EIT bude na základe svojich preukázaných výsledkov zohrávať dôležitú úlohu v pilieri Inovatívna Európa.

Kľúčovými pre vplyv [**piliera Inovatívna Európa**] budú aj silné synergie medzi EIT a Európskou radou pre inováciu. EIT a EIC budú riadiť doplnkové činnosti zamerané na zefektívnenie podpory poskytovanej inovačným podnikom. Na základe odborných poznatkov svojich ZIS bude EIT poskytovať prijímateľom finančných prostriedkov z EIT služby a odbornú prípravu v oblasti akcelerácie podnikov.

EIT bude okrem toho prijímateľom EIC uľahčovať prístup k inovačným ekosystémom ZIS a príslušným subjektom vedomostného trojuholníka. Takto sa môžu prijímatelia EIC aktívne zapojiť do činností ZIS a využívať ich služby. Zároveň budú môcť prijímatelia EIT požiadať o nástroje EIC, ak nebude k dispozícii podpora ZIS EIT. EIC môže pomôcť s rýchlejšim rozšírením startupov podporovaných ZIS, ktoré majú vysoký potenciál rastu. Najinovatívnejšie podniky podporované ZIS môžu konkrétne, ak si ich EIC vyberie, využívať podporu vo forme kombinovaného financovania, ktorú ponúka akcelerator EIC, a/alebo finančnej podpory, ktorú ponúkajú nástroje InvestEU.

EIT bude zabezpečovať silné synergie aj s programami a iniciatívami v rámci **piliara [Excelentná veda]**, a to s cieľom zrýchliť prenos znalostí vyplývajúcich zo základného vedeckého výskumu do konkrétnych aplikácií prospešných pre spoločnosť. Konkrétne v prípade akcií Marie Curie-Sklodowskej (MSCA) bude EIT spolupracovať na rozvoji inovačných a podnikateľských zručností prijímateľov grantu MSCA.

EIT bude prispievať k **pilieru [Globálne výzvy a priemyselná konkurencieschopnosť]** a bude dopĺňať príslušné činnosti na riešenie globálnych výziev a zvyšovať konkurencieschopnosť EÚ v celosvetovom meradle. Konkrétne sa bude EIT prostredníctvom svojich ZIS snažiť prispievať k príslušným poslaniam a tematickým klastrom, ako aj k ostatným európskym partnerstvám, a to najmä podporou opatrení na strane dopytu a poskytovaním služieb využívania na podporu prenosu technológií a urýchlenie komercializácie dosiahnutých výsledkov.

EIT bude zabezpečovať súdržnosť s oblasťou európskych inovačných ekosystémov programu Horizont Európa. Konkrétne bude EIT zohrávať aktívnu úlohu pri činnostiach fóra EIC a vytvorí prepojenia medzi spoločenstvom EIT a príslušnými činnosťami na podporu inovačných ekosystémov s cieľom zabrániť duplicite a zabezpečiť súdržnosť a komplementárnosť akcií.

Preskúmajú sa aj príležitosti na synergie medzi časťou spoločného využívania excelentnosti programu Horizont Európa a činnosťami dosahu podporovanými EIT. Najmä cieľové krajiny časti programu Horizont Európa týkajúcej sa spoločného využívania excelentnosti, ktoré sú cieľovou skupinou činností dosahu EIT, budú môcť využívať odborné poznatky a podporu EIT pri rozvoji nadväzujúcich činností (t. j. blízkyh trhu).

3. STIMULÁCIA INOVAČNÉHO TALENTU A INOVAČNEJ KAPACITY EURÓPY

Posilnená úloha EIT vďaka zameraniu sa na akcie, kde bude predstavovať pridanú hodnotu na úrovni EÚ a prispievať k dosiahnutiu cieľov programu Horizont Európa, bude určujúca pre

stratégiu EIT na roky 2021 – 2027. Po prvé, EIT bude naďalej podporovať inovačnú kapacitu a ekosystémy prostredníctvom ZIS, ich ďalšieho rozvoja a rozširovania, ako aj prostredníctvom zakladania nových ZIS. Po druhé, na základe skúseností s integráciou vedomostného trojuholníka bude EIT priamo podporovať rozvoj podnikateľskej a inovačnej kapacity v sektore vysokoškolského vzdelávania. A napokon prostredníctvom efektívnejších prierezočných opatrení bude EIT zabezpečovať zvyšovanie svojho vplyvu na úrovni EÚ. Okrem toho bude EIT zlepšovať svoje činnosti v mnohých ďalších oblastiach s cieľom zvýšiť svoju účinnosť, efektívnosť a vplyv.

3.1. Znalostné a inovačné spoločenstvá

(1) Podpora existujúcich ZIS

Integrácia vedomostného trojuholníka zo strany EIT a ZIS na úrovni EÚ, členských štátov a na regionálnej a miestnej úrovni zostáva naďalej hlavnou úlohou pri posilňovaní inovačných ekosystémov a zabezpečovaní ich udržateľnosti, ako aj pri vývoji nových riešení globálnych výziev. EIT bude naďalej podporovať portfólio ZIS (pozri obr. 2) a ďalej posilňovať svoju úspešnú platformu na ich zakladanie, rast a riadenie. ZIS sa budú naďalej prevádzkovať prostredníctvom stredísk spoločného umiestnenia. ZIS sa budú naďalej usilovať o finančnú udržateľnosť s cieľom dosiahnuť z dlhodobého hľadiska (najneskôr po 15 rokoch) finančnú nezávislosť od grantu EIT, a to prostredníctvom využívania verejných aj súkromných investícií.

EIT vyčlení na podporu ZIS veľkú časť svojho rozpočtu. Bude monitorovať a analyzovať ich výkonnosť a zabezpečovať, aby plnili ciele EIT a programu Horizont Európa. Okrem finančnej podpory bude EIT na základe získaných poznatkov poskytovať ZIS strategický dohľad, ako aj usmernenia týkajúce sa horizontálnych a špecifických otázok, a to aj o dosahovaní synergii v rámci programu Horizont Európa a s ďalšími iniciatívami EÚ. EIT bude ZIS podporovať najmä pri zavádzaní rozhraní a posilňovaní spoločných činností s príslušnými európskymi partnerstvami, ako aj s ďalšími príslušnými iniciatívami a programami Únie.

Takisto bude monitorovať udeľovanie značky EIT programom ZIS v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy a skúmať efektívnejší mechanizmus zabezpečovania kvality vrátane externého uznávania a akreditácie značky EIT.

EIT bude uľahčovať spoločné služby pre ZIS a výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi ZIS, ako aj posilňovať spoluprácu medzi nimi (činnosti medzi jednotlivými ZIS) v tematických aj horizontálnych otázkach. Činnosti naprieč ZIS majú najväčší potenciál vtedy, keď niekoľko ZIS rieši spoločné priority politiky EÚ tam, kde neexistuje žiadne na to vyhradené ZIS. Prepojenie rôznych spoločenstiev ZIS v špecializovaných a vzájomne prospešných spoločných akciách má vysoký potenciál synergii a EIT bude takéto činnosti podporovať a aktívne sa podieľať na vymedzovaní obsahu a štruktúry činností naprieč ZIS. Bude monitorovať vykonávanie činností naprieč ZIS, ako aj dosiahnuté výsledky s cieľom zabezpečiť, aby sa tieto činnosti stali neoddeliteľnou súčasťou stratégií ZIS.

(2) Zvýšenie regionálneho vplyvu ZIS

EIT bude naďalej zvyšovať svoj regionálny vplyv, a to väčšou **otvorenosťou** voči potenciálnym partnerom a zainteresovaným stranám, ako aj lepšie naformulovanou **regionálnou stratégiou** ZIS vrátane odkazov na príslušné stratégie pre inteligentnú špecializáciu.

Regionálny inovačný program EIT, ktorý riadi EIT a vykonávajú ZIS, sa doposiaľ uskutočňoval na dobrovoľnej báze. Od roku 2021 sa RIS EIT stane neoddeliteľnou súčasťou viacročnej stratégie ZIS. EIT bude naďalej poskytovať usmernenia a podporu ZIS pri príprave viacročných stratégií RIS EIT a pri ich vykonávaní. Činnosti v rámci RIS EIT budú pokračovať s lepšou podporou inovačnej kapacity krajín a regiónov, ktorých výkonnosť v oblasti inovácie je nedostatočná. Rozpočet EIT vyhradený na vykonávanie činností RIS EIT bude tvoriť minimálne 10 % celkovej finančnej podpory EIT pre ZIS, takže sa zvýši aj počet partnerov ZIS z cieľových regiónov. Činnosti podporované prostredníctvom RIS budú zamerané na:

- zlepšenie inovačných kapacít miestneho ekosystému prostredníctvom činností budovania kapacít a užších interakcií medzi miestnymi aktérmi v oblasti inovácie (klastre, siete, regionálne orgány, inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, výskumné organizácie, inštitúcie OVP),
- prepájanie miestnych inovačných ekosystémov s celoeurópskymi inovačnými ekosystémami prostredníctvom spolupráce so ZIS EIT a ich strediskami spoločného umiestnenia.

Okrem toho bude musieť každé ZIS v záujme zabezpečenia hlbšej integrácie ZIS do miestnych inovačných ekosystémov vypracovať a vykonávať stratégiu zameranú na posilňovanie vzťahu s regionálnymi a miestnymi aktérmi v oblasti inovácie, pričom EIT bude toto vykonávanie aktívne monitorovať. Miestne orientovaný inovačný prístup by mal byť začlenený do viacročnej stratégie a obchodného plánu stredísk spoločného umiestnenia ZIS (a RIS). Mal by teda využívať ich úlohu sprostredkovateľa prístupu k spoločenstvu ZIS a interakcie so spoločne umiestnenými partnermi. ZIS by mali preukázať prepojenia s miestnymi stratégiami pre inteligentnú špecializáciu a s činnosťami príslušných tematických platforiem a medziregionálnych iniciatív vrátane riadiacich orgánov fondov EŠIF. EIT bude takisto monitorovať činnosť stredísk spoločného umiestnenia a ich integráciu do miestnych inovačných ekosystémov.

(3) Zakladanie nových ZIS

S cieľom prispievať k riešeniu nových a vznikajúcich globálnych výziev bude EIT zakladať nové ZIS v prioritných oblastiach vybraných na základe kritérií, pri ktorých sa okrem iných aspektov posudzoval ich význam pre priority politik programu Horizont Európa a ich potenciál a pridaná hodnota, ktoré sa majú riešiť prostredníctvom modelu EIT. Pri zakladaní nových ZIS sa zohľadní strategické plánovanie programu Horizont Európa a rozpočet pridelený EIT na roky 2021 – 2027. Príslušné kritériá výberu pre európske partnerstvá vymedzené v prílohe III [k nariadeniu o programe Horizont Európa] budú začlenené do výzvy na predkladanie návrhov týkajúcej sa ZIS a posúdené počas hodnotenia.

Zoznam prioritných oblastí pre budúce ZIS je uvedený v prílohe 1A k tomuto SIP.

Na základe návrhu správnej rady EIT a jeho analýzy sa založenie prvého ZIS v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu navrhuje na rok 2022, pričom výzva na predkladanie návrhov bude zverejnená v roku 2021. Táto prioritná oblasť má najsilnejšiu komplementárnosť s ôsmimi ZIS, ktoré už EIT založil, ako aj s potenciálnymi prioritnými oblasťami pre ostatné európske partnerstvá, ktoré sa majú založiť v rámci programu Horizont Európa. Kultúrny a kreatívny priemysel sa vyznačuje vysokým potenciálom rastu, množstvom miestnych iniciatív a silným občianskym záujmom. Je do veľkej miery začlenený do svojich miestnych a regionálnych ekosystémov. Stále však ide o veľmi rozdrobený sektor, kde inovátorom a zakladateľom podnikov chýbajú potrebné podnikateľské a inovačné zručnosti.

Tieto prekážky by najlepšie vyriešilo ZIS vďaka svojmu prístupu integrácie vedomostného trojuholníka, dlhodobej perspektíve a miestne orientovaného prístupu. Prehľad obsahujúci súhrn výziev v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu a očakávaný vplyv budúceho ZIS sa nachádza v prílohe 1B k tomuto SIP.

Na základe navrhovaného rozpočtu pre EIT môže byť druhé nové ZIS založené v roku 2025, pričom výzva na predkladanie návrhov bude zverejnená v roku 2024 po zmene prílohy 1A s cieľom pridať nové prioritné oblasti. Prioritné oblasti budú vybrané na základe návrhov správnej rady EIT. V uvedených návrhoch sa budú zohľadňovať prioritné oblasti, ktoré sa majú identifikovať v strategickom pláne programu Horizont Európa pre výskum a inováciu, a kritériá na výber európskych partnerstiev, konkrétne otvorenosť, transparentnosť, pridaná hodnota EÚ, súdržnosť a synergie. Kritériá výberu nových ZIS budú zosúladené s kritériami z programu Horizont Európa. Budú podporovať aj realizáciu politických priorít EÚ, ako sú poslanie a ciele udržateľného rozvoja. Ak bude mať EIT k dispozícii dodatočný rozpočet, môžu sa vybrať aj ďalšie nové ZIS.

EIT:

- posilní inovačné ekosystémy poskytovaním podpory existujúcim ZIS pri riešení globálnych výziev prostredníctvom integrácie vedomostného trojuholníka,
- vymedzí oblasti spolupráce naprieč ZIS a podporí užšiu spoluprácu naprieč ZIS pri témach strategického a politického významu,
- zabezpečí, aby ZIS vypracúvali a vykonávali stratégiu na nadviazanie spolupráce a dosiahnutie synergií s príslušnými európskymi partnerstvami, ako aj s ďalšími príslušnými iniciatívami a programami Únie,
- zabezpečí, aby mali ZIS inkluzívny prístup zameraný na posilňovanie svojho vzťahu s národnými, regionálnymi a miestnymi aktérmi v oblasti inovácie,
- zabezpečí, aby mali činnosti RIS EIT čoraz väčší regionálny vplyv a aby boli plne integrované do viacročných stratégií ZIS,
- iniciuje nové ZIS vo vybraných tematických oblastiach strategického významu, počínajúc ZIS v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu v roku 2022.

3.2. Podpora inovačnej kapacity vysokoškolského vzdelávania

Vďaka modelu integrácie vedomostného trojuholníka EIT pomohol preklenúť pretrvávajúce rozdiely medzi vysokoškolským vzdelávaním, výskumom a inováciou. EIT je najmä kľúčovým nástrojom rozvoja ľudského kapitálu, a to vďaka svojmu osobitnému zameraniu sa na podnikateľské vzdelávanie. Vplyv EIT sa však naďalej obmedzuje na partnerov ZIS.

Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania v Európe si musia osvojiť inovačný a podnikateľský prístup k vzdelávaniu, výskumu a spolupráci s podnikmi, ale aj všeobecne s miestnym inovačným ekosystémom vrátane občianskej spoločnosti, ak chcú inováciu podporovať na širšej úrovni.

Premena inštitúcií vysokoškolského vzdelávania na inovatívnejšie a podnikavejšie organizácie si vyžaduje jednoznačnú stratégiu, metodický rámec a vyčlenenie finančných prostriedkov. Vďaka svojim skúsenostiam má EIT jedinečné postavenie, čo sa týka podpory

rozvoja podnikateľskej a inovačnej kapacity inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v rámci programu Horizont Európa.

Činnosti bude EIT vykonávať prostredníctvom ZIS otvoreným a zacieleným spôsobom, ktorý bude zameraný na zvyšovanie inovačnej kapacity v oblasti vysokoškolského vzdelávania s cieľom integrovať väčší počet inštitúcií vysokoškolského vzdelávania do inovačných hodnotových reťazcov a ekosystémov. Tieto činnosti budú dopĺňať intervencie EIT v oblasti vzdelávania ako základnej súčasti činností ZIS v oblasti integrácie vedomostného trojuholníka, a to konkrétne tým, že budú otvorenejšie a prístupnejšie pre subjekty, ktoré nie sú partnermi ZIS. Vplyv EIT by presahoval vplyv ZIS a prispieval by k základnému poslaniu EIT, ktorým je stimulovanie udržateľného hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti posilňovaním inovačnej kapacity členských štátov v súlade s cieľmi programu Horizont Európa zameranými na podporu podnikateľských a inovačných zručností z hľadiska celoživotného vzdelávania vrátane zvyšovania kapacít inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v celej Európe.

Podpora EIT bude vychádzať z politických iniciatív, ako sú rámce HEInnovate⁴ a RIIA⁵, ktoré už preukázali svoju hodnotu v mnohých inštitúciách vysokoškolského vzdelávania a členských štátoch v celej EÚ. EIT bude navrhovať činnosti podpory v úzkej spolupráci s Komisiou, čím sa zabezpečí súdržnosť a komplementárnosť s príslušnými činnosťami v rámci programov Horizont Európa, Erasmus a ďalších programov. Konkrétne podrobnosti procesu vykonávania a mechanizmu realizácie budú vypracované a doladené počas prvých troch rokov, pričom počas tejto pilotnej fázy budú pred ďalším rozšírením monitorované a hodnotené.

EIT bude pri vykonávaní a monitorovaní činností realizovaných ZIS zohrávať riadiacu a koordinačnú úlohu. Osobitná pozornosť sa bude venovať zabezpečeniu: inkluzívneho prístupu s cieľom pritiahnúť inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, ktoré nie sú partnermi ZIS; interdisciplinárneho a medziodvetvového prístupu; prepojenia na stratégiu Európskej komisie pre inteligentnú špecializáciu, príslušné tematické platformy a RIS EIT.

EIT bude svoju podporu rozvíjania inovačnej kapacity v oblasti vysokoškolského vzdelávania prepájať so značkou EIT, ktorá sa v súčasnosti udeľuje vzdelávacím programom ZIS. Značku EIT môžu používať účastnícke inštitúcie vysokoškolského vzdelávania. EIT rozšíri značku EIT aj na činnosti celoživotného vzdelávania, ktoré zahŕňajú širšiu cieľovú skupinu študentov a sú na ňu zamerané, vzdelávajúci sa dospelých a inštitúcií (vrátane inštitúcií OVP) nad

⁴ HEInnovate je politický rámec, ktorý vypracovali Európska komisia a OECD. HEInnovate ponúka inštitúciám vysokoškolského vzdelávania metodiku na identifikovanie oblastí inovačnej kapacity na ďalší rozvoj a tvorbu príslušných stratégií a akcií s cieľom dosiahnuť želaný účinok. HEInnovate vychádza z riadnych metodických dôkazov v ôsmich oblastiach rozvoja kapacít: vedenie a správa, digitálna transformácia, organizačná kapacita, podnikateľský duch vo výučbe a učení, príprava a podpora podnikateľov, výmena znalostí, internacionalizácia a meranie vplyvu. OECD uverejnila mnoho správ o krajinách vychádzajúcich z rámca HEInnovate, pozri sériu štúdií o zručnostiach na adrese <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.

⁵ Rámec posúdenia vplyvu regionálnej inovácie (RIIA) vypracovala Európska komisia ako prvý krok usmernení pre posudzovanie vplyvu inovácie v prípade univerzít na základe vypracovaných prípadových štúdií vychádzajúcich z metrík. Posúdenie vplyvu inovácie, napr. prostredníctvom rámca RIIA, by sa mohlo prepojiť s finančnými nástrojmi založenými na inovačnej výkonnosti na regionálnej, národnej či únijnej úrovni.

rámec ZIS. Používanie značky mimo spoločenstva EIT bude mať štruktúrovanejší účinok na všetkých úrovniach (individuálnej, programovej a inštitucionálnej).

EIT sa bude zameriavať najmä na inštitúcie vysokoškolského vzdelávania z krajín s nedostatočnou alebo priemernou úrovňou inovácie a ďalších regiónov so slabou výkonnosťou, ktoré chcú posilniť svoju inovačnú stopu a stratégie pre inteligentnú špecializáciu. EIT vyhradí na toto opatrenie minimálne 25 % celkového rozpočtu prideleného na tieto činnosti.

EIT:

- v spolupráci s Komisiou navrhne a iniciuje činnosti na podporu rozvoja inovačnej kapacity v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktoré budú vykonávať ZIS, a to počínajúc rokom 2021,
- zavedie program dosahu na stimulovanie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania z krajín s nízkou a priemernou úrovňou inovácie k rozvoju svojich inovačných kapacít,
- poskytne účastníckym inštitúciám vysokoškolského vzdelávania špecifické usmernenia, odborné znalosti a odbornú prípravu,
- posilní a rozšíri pôsobnosť značky EIT aj mimo ZIS tak, aby ju mohli používať aj inštitúcie vysokoškolského vzdelávania zúčastňujúce sa na akcii.

3.3. Prierezové činnosti EIT

(1) Komunikácia

EIT zlepši svoju komunikáciu a viditeľnosť. S rastúcim počtom ZIS a novou činnosťou na podporu podnikateľského rozvoja inštitúcií vysokoškolského vzdelávania bude EIT znásobovať svoje úsilie o získanie väčšieho uznania ako značka kvality v oblasti inovácie. Tento manažment obchodnej značky a lepšia komunikácia sú mimoriadne dôležité najmä vo vzťahu k občanom, keďže inovácie pochádzajúce z EIT pomáhajú preukázať konkrétny vplyv investícií EÚ prostredníctvom európskeho rámcového programu pre výskum a inováciu. EIT bude voči svojim hlavným zainteresovaným stranám (inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, výskumné organizácie, podniky atď.) vo všetkých členských štátoch aj mimo nich uplatňovať lepšiu stratégiu obchodnej značky v súlade s komunikačným prístupom programu Horizont Európa.

S cieľom zabezpečiť rozsiahlejšie šírenie a lepšie pochopenie príležitostí ponúkaných EIT preskúma EIT možnosť posilnenia usmernení a pomoci v aspektoch súvisiacich s účasťou na ZIS EIT v Európe, a to na základe existujúcich informačných sietí v celej Európe.

S cieľom zabezpečiť informovanosť veľkého spoločenstva zainteresovaných strán v celom vedomostnom trojuholníku na únijnej, národnej, regionálnej aj miestnej úrovni o všetkých výzvach EIT (a ZIS) na predkladanie návrhov a financovaných projektoch, sa budú tieto informácie nachádzať aj na európskom portáli „Financovanie a verejné súťaže“ (Funding and Tender Opportunities) v časti o programe Horizont Európa.

EIT bude organizovať pravidelné stretnutia so skupinou zástupcov členských štátov, ako aj s príslušnými útvarmi Komisie, a to aspoň dvakrát ročne, aby zabezpečil primeranú komunikáciu a tok informácií s členskými štátmi na úrovni EÚ a ich neustálu informovanosť o výkonnosti a dosiahnutých výsledkoch činností financovaných EIT. Skupina zástupcov členských štátov zabezpečí aj vhodnú podporu na prepojenie činností podporovaných EIT

s vnútroštátnymi programami a iniciatívami, a to vrátane potenciálneho spolufinancovania týchto činností na vnútroštátnej úrovni.

EIT bude naďalej riadiť platformu zainteresovaných strán EIT a udeľovanie cien EIT, aby tak podporoval interakcie s európskymi subjektmi vo vedomostnom trojuholníku a vyjadril uznanie najsľubnejším podnikateľom a inovátorom v Európe.

EIT bude naďalej riadiť komunitu absolventov EIT⁶ (v spolupráci s radou absolventov EIT) a poskytovať jej strategické usmernenia s cieľom maximalizovať jej podnikateľský a spoločenský vplyv a neustále zapojenie jej členov do činností podporovaných EIT. V rokoch 2021 – 2027 bude komunita naďalej rásť a jej členmi budú aj absolventi zúčastňujúci sa na akciách na podporu inovačných kapacít inštitúcií vysokoškolského vzdelávania.

(2) Identifikácia a výmena osvedčených postupov so zainteresovanými stranami

EIT zohráva kľúčovú úlohu pri šírení osvedčených postupov a získaných poznatkov. ZIS a projekty na podporu inovačnej a podnikateľskej kapacity inštitúcií vysokoškolského vzdelávania predstavujú cenný zdroj dôkazov a experimentálnych poznatkov pre tvorcov politik, z ktorého získavajú príklady osvedčených postupov a podporu v oblasti rozvoja a vykonávania politiky EÚ vo svojich tematických oblastiach.

Osvedčené postupy a poznatky vyplývajúce zo ZIS doposiaľ neboli dostatočne kodifikované a účinne rozšírené. EIT bude ako znalostný partner pre tvorcov politik a celé inovačné spoločenstvo ďalej prehľbovať svoju úlohu inovačného inštitútu schopného odhaľovať, analyzovať, kodifikovať, poskytovať a zabezpečovať využívanie inovačných postupov, poznatkov a výsledkov činností financovaných EIT (vzdelávanie a odborná príprava, podpora inovácie, podpora podnikania) v širšom rozsahu. Táto činnosť bude vychádzať z prepojení a synergií s ostatnými iniciatívami v rámci [piliera Inovatívna Európa] [návrhu programu Horizont Európa].

(3) Medzinárodná spolupráca

V rámci nariadenia o EIT sa bude EIT snažiť o väčší vplyv svojich činností prostredníctvom medzinárodnej spolupráce a bude koordinovať medzinárodné činnosti ZIS financované EIT. Svoje zameranie dôkladne zosúladi s príslušnými cieľmi priemyselnej politiky Európskej únie, ako aj s jej prioritami v oblasti výskumu a inovácie, a zabezpečí európsku pridanú hodnotu.

V rámci svojej medzinárodnej spolupráce sa bude EIT na základe konzultácie s Komisiou zameriavať na účinné riešenie globálnych spoločenských výziev, prispievanie k príslušným medzinárodným iniciatívam a cieľom trvalo udržateľného rozvoja, zabezpečovanie prístupu k talentom a na zlepšenie ponuky inovačných riešení a dopytu po nich. EIT a ZIS budú svoje medzinárodné činnosti plánovať a vykonávať v úzkej spolupráci s Komisiou v súlade s prístupom programu Horizont Európa a ostatnými príslušnými politikami EÚ a pod dohľadom správnej rady EIT.

⁶ V komunite absolventov EIT sa stretávajú podnikatelia a aktéri zmeny, ktorí sa zúčastnili na vzdelávacom alebo podnikateľskom programe realizovanom ZIS. Komunitu tvorí sieť viac ako 5 000 členov.

EIT:

- zlepši svoju viditeľnosť prostredníctvom silnejšej stratégie budovania značky zameranej na hlavné zainteresované strany v členských štátoch,
- zabezpečí viditeľnosť podpory Európskej únie,
- preskúma uskutočniteľnosť využívania existujúcich informačných sietí EÚ a bude koordinovať ich činnosti s cieľom zabezpečiť lepšie poradenstvo a usmernenia pre potenciálnych partnerov ZIS EIT,
- bude organizovať pravidelné zasadnutia skupiny zástupcov členských štátov s cieľom zabezpečiť účinnú komunikáciu a tok informácií s členskými štátmi,
- zvýši viditeľnosť svojej činnosti zameranej na občanov a svoju komunitu zainteresovaných strán prostredníctvom platformy zainteresovaných strán, ocenení EIT a absolventov EIT,
- identifikuje, kodifikuje a účinne poskytne poznatky a osvedčené postupy vyplývajúce z činností financovaných EIT; bude spolupracovať s orgánmi členských štátov EÚ na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni s cieľom nadviazať štruktúrovaný dialóg a koordinovať úsilie, aby mohol identifikovať, poskytovať a šíriť osvedčené postupy a poznatky,
- vypracuje základné smery medzinárodnej spolupráce EIT a ZIS pod dohľadom správnej rady EIT v súlade so stratégiou Komisie pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti výskumu a inovácie na základe konzultácie s príslušnými útvarmi Komisie.

3.4. Zabezpečenie fungovania

Tento oddiel obsahuje množstvo opatrení zameraných na prispôsobenie a zlepšenie súčasného fungovania EIT a ZIS. Účinná a strategická správna rada EIT bude monitorovať vykonávanie týchto opatrení na úrovni EIT a bude poskytovať potrebné stimuly a kontrolu, a to aj prostredníctvom procesu pridelenia finančných zdrojov s cieľom zabezpečiť ich realizáciu zo strany ZIS.

(4) Prevádzkový model ZIS

EIT poskytne ZIS prevádzkové usmernenia a bude monitorovať súlad ZIS so zásadami správneho riadenia, zásadami a kritériami stanovenými pre európske partnerstvá v nariadení o programe Horizont Európa a zosúladenie s prioritami programu Horizont Európa s cieľom maximalizovať ich výkonnosť a vplyv.

Začlenením spoločných ustanovení pre nových členov, ktorí zvyšujú hodnotu partnerstiev, sa výrazne zlepšia opatrenia, ktorými sa zabezpečuje neustála otvorenosť ZIS a transparentnosť počas vykonávania. Svoje činnosti budú takisto riadiť plne transparentným spôsobom. ZIS budú naďalej dynamickými partnerstvami, ku ktorým sa môžu na základe excelentnosti a strategickej vhodnosti pridávať noví partneri vrátane zvyšujúceho sa podielu MSP. S cieľom obmedziť koncentráciu finančných prostriedkov a zabezpečiť, aby činnosti ZIS využívali výhody rozsiahlej siete partnerov, sa zvýši transparentnosť a inkluzívnosť postupu vypracovania obchodného plánu (vrátane identifikovania priorít, výberu činností a pridelenia finančných prostriedkov). V neposlednom rade ZIS zvýšia podiel výziev na predkladanie návrhov, najmä v oblasti inovačných projektov, ktoré budú otvorené pre tretie strany. Všetkými týmito opatreniami sa zvýši počet zúčastnených subjektov zapojených do činností ZIS. A napokon by mali ZIS v rámci pravidelného predkladania správ predložiť správu o zapojení nových partnerov.

Keďže ZIS pôsobia naprieč celým hodnotovým reťazcom inovácie, zabezpečia vo svojom portfóliu obchodného plánu primeranú vyváženosť medzi činnosťami v oblastiach vzdelávania, podnikania a inovácie. Činnosti ZIS sa budú vykonávať prostredníctvom nenáročnej, účinnej a nákladovo efektívnej štruktúry, ktorou sa zabezpečia minimálne administratívne a režijné náklady. EIT zabezpečí, aby ZIS dosahovali očakávaný vplyv prostredníctvom najrôznejších činností identifikovaných v obchodných plánoch ZIS, ktorými sa účinne podporuje plnenie ich cieľov.

Plnenie záväzkov jednotlivých partnerov ZIS počas zmluvného trvania iniciatívy sa zabezpečí pravidelným monitorovaním skutočných príspevkov partnera v porovnaní s pôvodnými záväzkami. EIT zabezpečí, aby mali ZIS zavedený systém riadenia rizika pre prípad, že niektorí partneri nebudú schopní splniť svoje pôvodné záväzky.

EIT:

- zabezpečí, aby ZIS uplatňovali prísne zásady otvorenosti a transparentnosti, a to konkrétne pri výbere nových partnerov a postupe vypracovania obchodných plánov,
- zabezpečí, aby ZIS vykonávali činnosti v úplnej zhode s príslušnými požiadavkami vyplývajúcimi z nariadenia o programe Horizont Európa,
- zabezpečí v obchodných plánoch primeranú vyváženosť medzi činnosťami vedomostného trojuholníka,
- zabezpečí, aby ZIS udržiavali svoje administratívne náklady na minimálnej úrovni,
- zabezpečí, aby sa existujúcich osem ZIS zameriavalo na zavedenie nových kritérií vykonávania z programu Horizont Európa platných pre európske partnerstvá.

(5) Model financovania ZIS

Prostredníctvom efektívneho a zjednodušeného modelu financovania EIT posilní vplyv a príspevok ZIS pri dosahovaní cieľov programu Horizont Európa. S cieľom zvýšiť pridanú hodnotu svojej podpory EIT upraví svoj model financovania. EIT zavedie zlepšenia v štyroch hlavných oblastiach.

Po prvé, EIT zavedie mieru spolufinancovania s cieľom zvýšiť úroveň súkromných a verejných investícií. Prispôsobenie modelu financovania umožní ZIS dosiahnuť finančnú udržateľnosť. Získajú tak stimul postupne počas trvania rámcových dohôd o partnerstve znižovať podiel financovania EIT vo svojom obchodnom pláne, a zároveň zvyšovať úroveň spoluinvestovania z iných zdrojov ako EIT. Pevné znižovanie mier spolufinancovania bude platné vo všetkých fázach celého životného cyklu ZIS (začiatok, zvýšenie, splatnosť, ukončenie grantu EIT), ako sa uvádza ďalej.

	Začiatok	Zvýšenie	Splatnosť	Ukončenie grantu EIT
Roky	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Miera spolufinancovania	do 100 %	do 80 %	do 70 %	50 % v 12. roku, zníženie o 10 %

EIT				ročne
-----	--	--	--	-------

Obr. 4: Miery spolufinancovania EIT na roky 2021 – 2027

Po druhé, v súčasnosti používaný proces udeľovania grantov bude intenzívnejšie zameraný na konkurenčnú výkonnosť a výsledky, ako aj na využívanie viacročných grantov. Na zabezpečenie čo najväčšieho vplyvu poskytne ZIS správna rada EIT silnejšie stimuly, ktoré budú konkrétne vychádzať z ich individuálnej výkonnosti. EIT preto zmení svoje ustanovenia o konkurenčnom financovaní tak, aby sa zvýšil jeho vplyv v rámci programu Horizont Európa.

Po tretie, EIT bude na účely posilnenia mechanizmu preskúmania pred uplynutím prvých siedmich rokov počiatočného obdobia činnosti ZIS uplatňovať prísnejšie pravidlá. Toto preskúmanie v polovici trvania, ktoré sa má uskutočniť s pomocou externých expertov, by malo byť v súlade s najlepšou medzinárodnou praxou a kritériami programu Horizont Európa pre monitorovanie a hodnotenie európskych partnerstiev a malo by sa uskutočniť ešte pred uplynutím počiatočného sedemročného obdobia. Na základe výsledku preskúmania prijme správna rada rozhodnutie o tom, či bude pokračovať vo financovaní ZIS alebo ho zastaví (čiže nepredĺži rámcovú dohodu o partnerstve s daným ZIS) a prerozdeli zdroje na činnosti s lepšou výkonnosťou.

A napokon bude EIT pokračovať v úsilí zameranom na zjednodušovanie s cieľom zmierniť zbytočnú administratívnu záťaž⁷ pre ZIS, čo im umožní pružne a efektívne vykonávať svoj ročný obchodný plán a viacročnú stratégiu. Bude to zahŕňať použitie jednorazovej platby alebo jednotkových nákladov pre príslušné činnosti ZIS. Okrem toho, aby sa mohli lepšie plánovať zdroje (najmä inovačných činností) a uľahčilo sa prijatie pevnejšieho záväzku a realizácia dlhodobých investícií od partnerov zúčastňujúcich sa na činnostiach ZIS, podpíše EIT v prípade potreby dohodu o viacročných grantoch so ZIS v rámci príslušných rámcových dohôd o partnerstve. Tieto dohody o viacročných grantoch by sa mali uzatvárať maximálne na tri roky.

EIT:

- zavedie nový model financovania s cieľom podnietiť angažovanosť partnerov ZIS,
- bude neustále zlepšovať model financovania zjednodušením postupov predkladania správ a v prípade potreby podpíše so ZIS dohody o viacročných grantoch v rámci príslušných rámcových dohôd o partnerstve,
- upraví súťažný proces udeľovania grantov tak, aby odmeňoval výkonnosť a výsledky,
- posilní komplexné preskúmanie výkonnosti každého ZIS pred uplynutím siedmeho roka činnosti s cieľom podporiť rozhodnutie správnej rady v súlade s rámcom programu Horizont Európa pre európske partnerstvá o tom, či bude pokračovať v poskytovaní finančnej podpory alebo ho zastaví.

(6) *Vzťah EIT so ZIS po ukončení rámcovej dohody o partnerstve*

⁷ Konkrétne sa zruší predkladanie výročných správ o doplnkových činnostiach ZIS, a to na základe odporúčania osobitnej správy Dvora auditorov z roku 2016 (odporúčanie 1, s. 51).

Na základe hĺbkovej nezávislej štúdie, ktorá bude vypracovaná v úzkej spolupráci s Komisiou do konca roka 2023, EIT vymedzí svoje vzťahy so ZIS, ktoré počas programového obdobia 2021 – 2027 prestanú dostávať podporu z grantov. Ak bude výsledok záverečného preskúmania pozitívny, EIT môže uzavrieť s každým ZIS memorandum o spolupráci s cieľom udržiavať spoluprácu so ZIS po uplynutí rámcovej dohody o partnerstve. V tomto memorande by sa mali okrem iného uvádzať práva a povinnosti vzťahujúce sa na:

- používanie obchodnej značky EIT, účasť na oceneniach EIT a ďalších iniciatívach organizovaných EIT,
- používanie značky EIT pre programy v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy,
- účasť na súťažných výzvach na prekladanie návrhov týkajúcich sa činností naprieč ZIS a spoločných služieb,
- vzťahy s komunitou absolventov EIT.

EIT:

- vypracuje všeobecné zásady pre vzťah so ZIS po uplynutí rámcovej dohody o partnerstve v súlade s rámcom programu Horizont Európa pre európske partnerstvá,
- v prípade pozitívneho výsledku záverečného preskúmania a na základe rozhodnutia správnej rady EIT uzavrie memorandá o spolupráci so ZIS s cieľom umožniť im zostať aktívnymi členmi spoločenstva EIT.

3.5. Synergie a komplementárnosť s ostatnými programami

Vzhľadom na svoj široký rozsah činnosti a osobitnú úlohu má EIT vhodné postavenie na vytváranie synergií a zabezpečovanie komplementárnosti s ostatnými programami alebo nástrojmi EÚ, a to aj posilňovaním svojej podpory pre ZIS pri plánovaní a vykonávaní ich činností. V ďalej uvedenom zozname sa uvádzajú konkrétne príklady toho, ako bude EIT prispievať k synergiám zo strednodobého až dlhodobého hľadiska mimo programu Horizont Európa.

Erasmus

- Erasmus a EIT vytvoria synergie medzi svojimi príslušnými spoločenstvami. Spolupráca bude zameraná na zabezpečenie prístupu študentov, ktorí sa zúčastňujú na programe Erasmus v partnerských inštitúciách vysokoškolského vzdelávania a inštitúciách odbornej prípravy ZIS, k letným školám ZIS alebo iným relevantným činnostiam odbornej prípravy (napríklad v oblasti podnikania a riadenia inovácie), ako aj na nadväzovanie kontaktov so sieťou absolventov ZIS.
- Činnosti spolupráce môžu zahŕňať aj poskytovanie odbornej prípravy zo strany EIC/ZIS akademickým pracovníkom (pochádzajúcim zo všetkých inštitúcií vysokoškolského vzdelávania mimo ZIS) v oblasti začlenenia podnikania a inovácie do učebných plánov, ako aj skúšania, prijímania a rozširovania inovačných postupov, ktoré v rámci sietí Erasmus (napr. znalostné aliancie medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a podnikmi) vypracovali ZIS a naopak.
- Tam, kde to bude možné, sa zabezpečia synergie s iniciatívou Európske univerzity, ktorá môže pomôcť pri uplatňovaní vzdelávacích činností EIT tak, aby mali systémový vplyv.

Program Digitálna Európa (DEP)

- Strediská spoločného umiestnenia ZIS budú spolupracovať s európskymi centrami digitálnych inovácií s cieľom podporiť digitálnu transformáciu priemyslu a organizácií verejného sektora.
- Preskúma sa uskutočniteľnosť využívania infraštruktúr a kapacít vypracovaných ZIS v rámci programu DEP (napr. zdrojov údajov a knižníc algoritmov umelej inteligencie; stredísk pre spôsobilosti v oblasti vysokovýkonnej výpočtovej techniky v členských štátoch) v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj na účely skúšania a predvádzania v rámci inovačných projektov.

Fondy politiky súdržnosti (najmä Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond)

- ZIS EIT budú prostredníctvom svojich stredísk spoločného umiestnenia a subjektov RIS podporovať regionálnu a medziregionálnu spoluprácu medzi subjektmi vedomostného trojuholníka (vzdelávanie, výskum, podnikanie) a riadiacimi orgánmi v súčinnosti s medziregionálnou spoluprácou a investíciami naprieč hodnotovými reťazcami v súvisiacich prioritných oblastiach inteligentnej špecializácie a prácu tematických platforiem inteligentnej špecializácie. EIT preskúma aj prispievanie k iniciatívam rozvoja zručností fondov politiky súdržnosti prostredníctvom výmeny najlepších postupov.
- ZIS EIT budú podporovať spoluprácu s platformami inteligentnej špecializácie, konkrétne projekty so skúsenosťami s prácou riadiacich orgánov fondov politiky súdržnosti, s cieľom uľahčiť synergie medzi zdrojmi EIT, fondmi politiky súdržnosti a ostatnými európskymi, vnútroštátnymi a/alebo regionálnymi programami.

InvestEU

- ZIS EIT sa budú usilovať o spoluprácu s Poradenským centrom InvestEU, aby sa podnikom podporovaným ZIS mohla poskytovať technická podpora a pomoc pri príprave, vývoji a vykonávaní projektov.
- ZIS EIT budú prispievať na portál InvestEU s cieľom pritaiahnuť investorov k podnikom podporovaným ZIS, a to v úzkej spolupráci s útvarmi Komisie.

Kreatívna Európa

- Nový program Kreatívna Európa bude významný najmä pre činnosti budúceho ZIS zameraného na kultúrny a kreatívny priemysel. V rámci programu sa pre oblasti ako kreatívne zručnosti, pracovné miesta a obchodné modely budú vytvárať silné synergie a komplementárnosť.

Program pre jednotný trh (COSME)

- ZIS sa bude usilovať o spoluprácu so sieťou Enterprise Europe Network (ďalej len „EEN“) a jej odvetvovými skupinami s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi podnikmi, prenos technológií a inovačné partnerstvá pre podnikateľov, ktorí chcú rozvíjať svoje činnosti v celej EÚ aj mimo nej. Organizácie siete EEN budú propagovať činnosti ZIS EIT medzi svojimi klientmi spomedzi MSP. EIT preskúma spoluprácu na programoch mobility pre nových podnikateľov s cieľom zlepšiť ich podnikateľské zručnosti.

4. ZDROJE

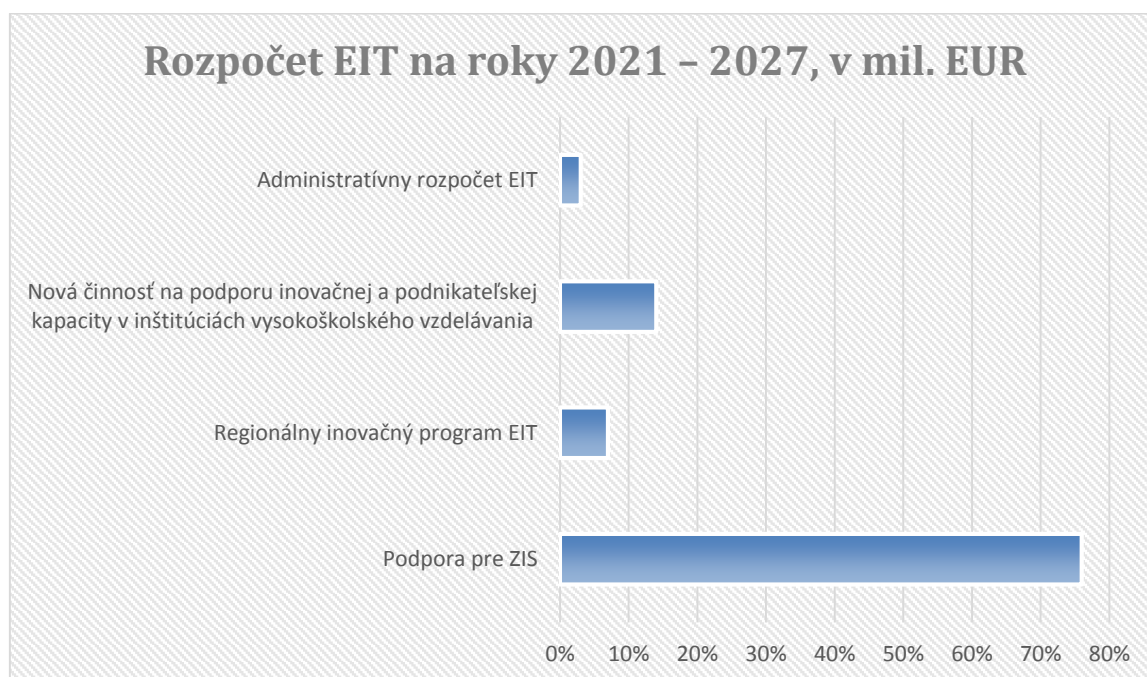
4.1. Rozpočtové potreby

Rozpočtové potreby EIT na roky 2021 – 2027 dosahujú výšku [3 000] miliónov EUR a vzťahujú sa na tri hlavné zložky: 1. výdavky na osem existujúcich ZIS (pri zohľadnení toho, že platnosť rámcových dohôd o partnerstve pre tri z nich uplynie na konci roka 2024) a na založenie dvoch nových ZIS (v rokoch 2022 a 2025); 2. zavedenie novej podpornej a koordinačnej činnosti EIT a 3. administratívne výdavky.

Na financovanie existujúcich a nových ZIS sa predpokladá približne [2 500] miliónov EUR (83,3 % celkového rozpočtu EIT), čo zahŕňa [200] miliónov EUR pre regionálny inovačný program. Očakáva sa, že ZIS vďaka zavedeniu miery spolufinancovania zmobilizujú ďalších [1 500] miliónov EUR z verejných a súkromných zdrojov. Rozpočet na založenie dvoch nových ZIS (ktoré sa majú založiť v rokoch 2022 a 2025) bude približne [300] miliónov EUR. Ak bude pre EIT k dispozícii dodatočný rozpočet, EIT môže založiť ďalšie ZIS.

EIT zavedie novú podpornú činnosť na pomoc pri rozvoji podnikateľskej a inovačnej kapacity inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Toto opatrenie bude vyžadovať horizontálne riadenie projektov a služby monitorovania. Na vykonávanie týchto činností je potrebných približne [400] miliónov EUR z rozpočtu EIT (max. 14 %), pričom [120] miliónov EUR bude vyhradených na počiatočnú fázu (prvé tri roky) a zvyšok na fázu rozširovania (posledné štyri roky).

EIT bude naďalej efektívne riadenou a dynamickou organizáciou. Náklady na administratívne výdavky pokrývajúce potrebné výdavky na zamestnancov, administratívu, infraštruktúru a prevádzku sa zvýšia, ale v priemere nepresiahnu 3 % rozpočtu EIT. Časť administratívnych výdavkov pokryje Maďarsko prostredníctvom bezplatného poskytnutia kancelárskych priestorov do konca roka 2029. Z uvedeného vyplýva, že administratívne výdavky sa budú pohybovať okolo 73 miliónov EUR na roky 2021 – 2027. Ďalej sa uvádza rozdelenie rozpočtu:

4.2. Vplyv (monitorovanie a hodnotenie)

Meranie vplyvu EIT sa bude v nasledujúcom programovom období naďalej zlepšovať, pričom sa zohľadnia doposiaľ získané poznatky a skúsenosti. EIT bude uplatňovať rámec hodnotenia, predkladania správ a monitorovania, ktorým sa zabezpečí súdržnosť s celkovým prístupom pre program Horizont Európa, a zároveň sa zabezpečí pružnosť. Konkrétne sa zlepšia mechanizmy spätnej väzby medzi Komisiou, EIT a ZIS, aby bolo možné jednotne, súdržne a efektívne plniť ciele.

Hodnotenie

Pravidelné hodnotenia činností EIT vrátane činností riadených prostredníctvom ZIS vykoná Komisia v súlade s ustanoveniami nariadenia o EIT a nariadenia o programe Horizont Európa. Pri týchto hodnoteniach sa bude posudzovať účinnosť, efektívnosť, relevantnosť, súdržnosť a pridaná hodnota EÚ činností EIT vrátane ZIS. Budú vychádzať z nezávislých externých hodnotení a budú tvoriť podklady pre celkové hodnotenie v polovici trvania a hodnotenie ex post programu Horizont Európa. Okrem toho EIT pred uplynutím 7. a 14. roka fungovania podľa rámcových dohôd o partnerstve vykoná dôkladné preskúmanie každého ZIS.

Predkladanie správ a monitorovanie

Predkladanie správ a monitorovanie prevádzkovej výkonnosti ZIS a ich výsledkov bude primárne vykonávať EIT v spolupráci so spoločnými korporátnymi službami programu Horizont Európa. Systém predkladania správ a monitorovania pre ZIS bude včlenený do celkového systému monitorovania programu Horizont Európa, a to najmä prostredníctvom zavedenia spoločných dátových modelov vrátane zhromažďovania údajov. Komisia sa bude podieľať na návrhu všetkých príslušných ukazovateľov a nástrojov vplyvu a monitorovania, ktoré EIT vytvorí alebo uplatní, aby sa zabezpečili kompatibilita a súlad s celkovým systémom monitorovania programu Horizont Európa, a to vrátane kľúčových spôsobov dosahovania vplyvu, rámca kritérií pre európske partnerstvá a procesu strategického plánovania. Okrem toho EIT zohľadní zavádzanie metodiky Inovačný radar v rámci programu Horizont Európa a bude skúmať, ako by mohli Inovačný radar využívať ZIS na zlepšenie svojich činností monitorovania.

Celkovo bude EIT zodpovedať za pravidelné monitorovanie prevádzkovej výkonnosti ZIS a neustále prispôsobovanie systémov monitorovania v súlade s rámcom monitorovania a predkladania správ pre európske partnerstvá programu Horizont Európa a v spolupráci so spoločnými korporátnymi službami daného programu. Výsledky tohto monitorovania budú tvoriť podklady pre procesy obchodného plánovania ZIS a rozhodovací proces EIT v oblasti prideľovania rozpočtu a prípravy rámcových dohôd o partnerstve so ZIS ako prijímateľmi.

Činnosti EIT vrátane činností riadených ZIS by mali mať

1. *vplyv na hospodárstvo/inovácie* v podobe podnecovania zakladania a rastu spoločností, ako aj tvorby nových inovačných riešení na riešenie globálnych výziev, vytvárania priamych a nepriamych pracovných miest a mobilizovania ďalších verejných aj súkromných investícií;
2. *vplyv na vedu a vzdelávanie* v podobe posilňovania ľudského kapitálu v oblasti výskumu a inovácie, zlepšovania inovačných a podnikateľských zručností na individuálnej aj organizačnej úrovni a podpory otvoreného šírenia znalostí a inovácie v spoločnosti;

3. *vplyv na spoločnosť* v podobe politických priorít EÚ v oblastiach zmeny klímy, energetiky, surovín, zdravia alebo potravinárstva prostredníctvom inovačných riešení, spolupráce s občanmi a koncovými používateľmi, ako aj posilnenia využívania inovačných riešení v týchto oblastiach spoločnosti.

V ďalej uvedenej tabuľke sa uvádza neúplný zoznam ukazovateľov riadenia a ich cieľov, ktoré bude EIT monitorovať v rokoch 2021 – 2027. Tieto ukazovatele poskytujú hlavné vstupné a výstupné údaje na monitorovanie dosahovania kľúčových cieľov EIT v období rokov 2021 – 2027, akými sú posilňovanie inovácie a podnikania prostredníctvom lepšieho vzdelávania, zvyšovanie svojho regionálneho vplyvu a otvorenosti voči potenciálnym partnerom a zainteresovaným stranám a uvádzanie nových inovačných riešení globálnych výziev na trh.

Ďalšie ukazovatele, ako napríklad ukazovatele spoločenského vplyvu v oblastiach činnosti ZIS, vypracuje EIT spoločne s Komisiou v súlade s vypracovaním rámca ukazovateľov programu Horizont Európa, pričom sa v nich bude odzrkadľovať celkový prístup pre európske partnerstvá k podpore vedeckého, hospodárskeho a spoločenského vplyvu. Celkovo sa bude zosúladienie ukazovateľov vplyvu s programom Horizont Európa zameriavať na monitorovanie pokroku pri dosahovaní stanovených cieľov v priebehu času. Zabezpečí sa tak základný súbor porovnateľných podkladov o výsledkoch a vplyvoch, ktoré ZIS vygenerovali vzhľadom na ostatné časti programu. Okrem toho EIT zabezpečí, aby sa v systéme monitorovania zohľadnil pokrok vo vzťahu k činnostiam špecifickým pre model ZIS, ako sú integrácia vedomostného trojuholníka a podnikateľské zručnosti. Tieto dodatočné ukazovatele budú zamerané na monitorovanie pokroku a vplyvu v priebehu času. Ukazovatele týkajúce sa činností EIT v oblasti vzdelávania (vrátane činností podporujúcich kapacity inštitúcií vysokoškolského vzdelávania) budú napríklad monitorovať nadobúdanie zručností (krátkodobé hľadisko), kariérny postup (strednodobé hľadisko) a pracovné podmienky (dlhodobé hľadisko) ľudského kapitálu, zapojenie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a zlepšovanie kapacít (krátkodobé hľadisko) či úlohu a výkonnosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v miestnych inovačných ekosystémoch (strednodobé a dlhodobé hľadisko).

Ukazovatele riadenia EIT	Cieľová hodnota 2023 (východiskový stav v roku 2020)	Cieľová hodnota 2027 (východiskový stav v roku 2020)
Počet subjektov/organizácií zúčastňujúcich sa na činnostiach EIT a ZIS	20 % nárast	50 % nárast
Počet inovácií (produktov a služieb) uvedených na trh	1 500	4 000
Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania zapojené do činností EIT a ZIS	300, z toho 100 z novej činnosti v oblasti vzdelávania	750, z toho 450 z novej činnosti v oblasti vzdelávania
Počet študentov zapojených do vzdelávacích činností EIT a ZIS	10 000	30 000
Počet podporených startupov	300	700
Spolufinancovanie ZIS	700 mil. EUR	1 500 mil. EUR
Počet subjektov/organizácií	50 % nárast	100 % nárast

zúčastňujúcich sa na činnostiach EIT a ZIS z regiónov mimo regiónov stredísk spoločného umiestnenia ZIS		
---	--	--

EIT zabezpečí, aby boli údaje, ktoré zbiera prostredníctvom svojich vnútorných systémov monitorovania (vrátane výsledkov od ZIS) plne integrované do celkového systému správy údajov programu Horizont Európa. EIT zabezpečí, aby boli podrobné informácie vyplývajúce z jeho procesu monitorovania a hodnotenia včas prístupné a prístupné v spoločnej elektronickej databáze týkajúcej sa vykonávania programu Horizont Európa. Okrem toho EIT zabezpečí predkladanie osobitných správ o kvantitatívnych a kvalitatívnych vplyvoch vrátane viazaných a skutočne poskytnutých finančných príspevkov.

EIT:

- zlepší svoje súčasné systémy monitorovania a zavedie rámec predkladania správ a monitorovania vrátane ukazovateľov vplyvu, ktoré budú zosúladené s kľúčovými spôsobmi dosahovania vplyvu [programu Horizont Európa],
- bude pravidelne monitorovať prevádzkovú výkonnosť ZIS a ich výstupy, výsledky a pokrok pri dosahovaní vplyvu v súlade s [rámcom programu Horizont Európa],
- zabezpečí vypracovanie osobitných spoločenských ukazovateľov v oblastiach činnosti ZIS a ich pravidelné monitorovanie v súlade s rámcom programu Horizont Európa pre spoločenský vplyv,
- zabezpečí predkladanie správ o kvantitatívnych a kvalitatívnych vplyvoch, ako aj o finančných príspevkoch,
- zabezpečí prístup k výsledkom a údajom projektu zo ZIS a ich integráciu do celkového systému správy údajov a predkladania správ programu Horizont Európa.

5. PRÍLOHA 1A

Prioritné oblasti zakladania nových znalostných a inovačných spoločenstiev

1. Kultúrny a kreatívny priemysel

6. PRÍLOHA 1B

PREHLAD ZNALOSTNÉHO A INOVAČNÉHO SPOLOČENSTVA ZAMERANÉHO NA KULTÚRNY A KREATÍVNY PRIEMYSEL

(7) Výzva

Kultúrny a kreatívny priemysel môže priniesť horizontálne riešenie množstva vznikajúcich výziev trvalej povahy, ktoré možno riešiť pomocou výskumných a inovačných činností. Tieto výzvy možno rozdeliť do štyroch pilierov: 1. kreativita, kultúrna rozmanitosť a hodnoty Európanov; 2. európska identita a súdržnosť; 3. európska zamestnanosť, odolnosť hospodárstva a inteligentný rast; 4. Európa ako globálny aktér.

Kreativita a kultúrna rozmanitosť Európanov závisí od pružných a spoľahlivých kultúrnych a kreatívnych odvetví. Tieto odvetvia, najmä audiovizuálne a hudobné, však v dôsledku intenzívnejšej hospodárskej súťaže medzi globálnymi aktérmi a prechodu na digitalizáciu čelia množstvu výziev.

- Producenti, distribútori, vysielatelia, kiná a všetky typy kultúrnych organizácií musia siahnuť po inováciách, aby dokázali pritiahnúť nové generácie divákov.
- Nedostatok podnikateľských a prierezových zručností v kultúrnom a kreatívnom priemysle⁸ sa týka rovnako vznikajúcich, ako aj veľmi zreých pododvetví, ktoré prechádzajú dôkladnou digitálnou transformáciou. Tieto zručnosti sú potrebné na inováciu a sú mimoriadne dôležité vzhľadom na zmeny na trhu práce, ktorým odvetvie čelí.

Spoločenské výzvy týkajúce sa **európskej identity a súdržnosti** sa vo všeobecnosti vyznačujú nedostatkom premostenia medzi rôznymi časťami spoločnosti, a to aj medzi rôznymi územiami. Zahŕňajú otázky týkajúce sa sociálneho vylúčenia, potreby užších medzikultúrnych prepojení a rozvíjania zmyslu pre spolupatričnosť na základe kultúrnej rozmanitosti a spoločného dedičstva, ktoré by sa dali riešiť intenzívnejším zapojením do činností spoločenstva, inováciami v oblasti projektovania, architektúry a využívania verejného priestoru, ako aj kultúrne podmienenými sociálnymi inováciami. Konkrétne:

- Medzi výskumníkmi a výskumom a priemyslom existuje nedostatočná spolupráca, ako aj nedostatočná koordinácia úsilia v oblasti výskumu a vývoja, výmeny metód, výsledkov a najlepších postupov. Okrem toho väčšia časť výskumu v kultúrnom a

⁸ Kultúrne a kreatívne študijné odbory na európskych univerzitách sa zväčša zameriavajú na „kreatívnu časť“ a ich absolventi nie sú vždy pripravení na vstup na moderný trh práce, keďže im chýbajú prierezové (podnikateľské, digitálne, finančné riadenie) zručnosti. Pokiaľ ide o inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, EÚ zaostáva za USA v komunikačných a mediálnych štúdiách (zatiaľ čo univerzity v EÚ majú lepšie výsledky v tradičnejších disciplínach ako výtvarné umenie a dizajn či múzické umenia).

kreatívnom priemysle sa nepremietla do praxe, čo vedie k opakovaniu, keďže výskumníci často nevedia o podobných projektoch.

- Úroveň integrácie kreatívnych klastrov a inovačných centier je nedostatočná.
- Veľká časť regionálnych priorít inteligentnej špecializácie v Európe sa kultúrou zaoberá z rozdielnych uhlov pohľadu (napr. z pohľadu kultúrneho dedičstva, kreatívneho priemyslu atď.). Vzhľadom na dôležitú úlohu kultúry a kreativity pre hospodársky a sociálny rozvoj miest a regiónov a ich schopnosť významnejšie pomáhať pri riešení problematiky nerovnosti v Európe je potenciál ZIS pre kultúrny a kreatívny priemysel vysoký.

K výzvam súvisiacim s európskou zamestnanosťou, odolnosťou hospodárstva a inteligentným rastom patria hospodárske otázky ako nezamestnanosť (najmä nezamestnanosť mladých) a celosvetová hospodárska súťaž.

- Trh je veľmi koncentrovaný: približne 50 % celkového obratu a pridanej hodnoty sa vytvára v Nemecku, Spojenom kráľovstve a vo Francúzsku.
- Európsky priemysel čelí výzve v podobe digitalizácie a globalizácie a ich významnému vplyvu na to, ako umelci produkujú a distribuujú svoje diela a oslovujú publikum. Tradičný hodnotový reťazec ovplyvnili kolaps trhu s diskami DVD, nové očakávania spotrebiteľov a pretrvávajúca moc amerických štúdií, ako aj vzostup digitálnych gigantov ako Amazon, iTunes, Google a Netflix.

A napokon úloha **Európy ako globálneho aktéra** zahŕňa aj nevyhnutnosť zlepšiť rozširovanie kultúrneho obsahu v Európe. Európa musí zostať konkurencieschopná v digitálnom súperení o vytváranie nových technológií (napr. umelá inteligencia, internet vecí, blockchain), pre ktoré je kultúrny a kreatívny priemysel celosvetovo významným zdrojom obsahu, produktov a služieb. Okrem toho kultúrny a kreatívny priemysel (napr. dizajn, architektúra atď.) v celosvetovom meradle aktívne prispieva k udržateľnému rozvoju a stimuluje vznik ekologických inovácií, zatiaľ čo kultúrny obsah (literatúra, film a umenie) môže zvyšovať informovanosť o ekologických problémoch a pôsobiť na verejnú mienku.

(8) Význam a vplyv

ZIS EIT zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel pomôže vďaka svojmu holistickému a integrovanému prístupu riešiť všetky uvedené výzvy. Keďže takéto ZIS bude relevantné pre takmer všetky oblasti nášho života, spoločnosti a hospodárstva, bude mať význam z hľadiska hospodárskeho a spoločenského vplyvu, vďaka čomu sa otvoria strategické príležitosti pre hospodárske, technologické a sociálne inovácie.

Kultúrne inovácie vychádzajúce z kreativity posilňujú európsku konkurencieschopnosť buď priamo vytváraním nových podnikov a pracovných miest, alebo nepriamo vytváraním medziodvetvových výhod pre celé hospodárstvo, zlepšovaním kvality života a zvyšovaním príťažlivosti Európy. Kultúrny a kreatívny priemysel je čoraz viac vnímaný ako nový zdroj inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a pracovných miest, keďže v EÚ zamestnáva viac ako 12 miliónov ľudí, čo je 7,5 % všetkých zamestnaných ľudí v EÚ.

Prínos kultúry a kreativity k inováciám sa neobmedzuje iba na priamy vplyv kultúrneho a kreatívneho priemyslu, keďže inovácia je všeobecne čoraz viac stimulovaná netechnologickými faktormi, ako sú kreativita, dizajn a nové organizačné procesy alebo obchodné modely. Konkrétne má kultúrny a kreatívny priemysel so svojimi osobitnými hodnotovými reťazcami (t. j. hudba, dizajn, móda, audiovizia, videohry, architektúra atď.) výraznú inovačnú kapacitu z ekonomického hľadiska a dokáže stimulovať inováciu aj v iných odvetviach hospodárstva.

Kultúra a účasť na kultúrnych aktivitách má priamy vplyv na pohodu občanov. Kultúrny a kreatívny priemysel posilňuje spoločenské hodnoty identity, demokracie a zapojenia do činností spoločenstva. Kultúra má veľký potenciál posilňovať európsky zmysel pre spolupatričnosť, pri ktorom je hlavným prínosom rozmanitosť. To je mimoriadne dôležité pre odolnosť, sociálny prístup, spoločenskú súdržnosť, boj proti radikalizácii a rodovú rovnosť, ako aj pri riešení politických neistôt a potreby zjednotenia v Európe.

ZIS EIT zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel posilní príležitosti pre vytváranie sietí, spoluprácu, spoločnú tvorbu a prenos know-how medzi vzdelávacími a výskumnými inštitúciami a podnikmi v kultúrnych a kreatívnych odvetviach, ako aj v ostatných odvetviach spoločnosti a hospodárstva. Bude pôsobiť ako katalyzátor zdola nahor a zhora nadol pri iniciatívach na regionálnej, vnútroštátnej úrovni či únijnej úrovni. Vypracuje potrebné rámcové podmienky na zakladanie a rozširovanie nových podnikov v inovačných ekosystémoch. Výskumníkom a študentom v mnohých odboroch (vrátane umenia, humanitných vied, ekonomiky, spoločenských vied a aplikovaných prírodných vied), ako aj podnikateľom v kultúrnom a kreatívnom priemysle a iných odvetviach poskytne znalosti a zručnosti potrebné na realizáciu inovačných riešení a ich premenu na podnikateľské príležitosti. Umožní ďalšie vzájomné obohacovanie s inými hospodárskymi a priemyselnými odvetvami, čo bude slúžiť ako akcelerátor inovácie.

(9) Synergie a komplementárnosť s existujúcimi iniciatívami

ZIS zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel bude dopĺňať množstvo ďalších iniciatív Únie, ako aj iniciatív na úrovni členských štátov. Hlavné synergie očakávané na úrovni EÚ sa uvádzajú ďalej.

Od ZIS zameraného na kultúrny a kreatívny priemysel sa očakáva, že zabezpečí silné synergie s príslušnými politickými iniciatívami v rámci programu Horizont Európa, a najmä v rámci piliera II s klastrom [Inkluzívna a bezpečná spoločnosť] a jeho oblastí intervencie, pokiaľ ide o kultúrne dedičstvo a demokraciu. Budúce ZIS by mohlo poskytovať aj cenné horizontálne vstupy v rámci rôznych činností, ktoré sa majú vykonať v klastri [Digitalizácia a priemysel], a to najmä pokiaľ ide o výrobné technológie, v ktorých potreba vyvíjať nové produkty do veľkej miery závisí od kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Okrem toho by mohol efektívne dopĺňať iné časti programu Horizont Európa, intervenciu existujúceho spoločenstva EIT Digital a akcií plánovaných v rámci iných programov EÚ, ako sú InvestEU, Digitálna Európa alebo fondy politiky súdržnosti.

Tento nový program Kreatívna Európa bude veľmi významný pre činnosti ZIS zameraného na kultúrny a kreatívny priemysel. V programe sa uvádzajú oblasti a osobitné výzvy na

predkladanie ponúk, v ktorých sa zohľadňujú niektoré z uvedených výziev, ktorým dané odvetvie čelí (napr. kreatívne zručnosti a zamestnanosť, obchodné modely atď.), pričom by sa mali zabezpečiť silné synergie a komplementárnosť. V rámci programu Kreatívna Európa a v súvislosti s obmedzeným prístupom k financiám pre kultúrne a kreatívne odvetvia však možno očakávať synergie so záručným mechanizmom pre kultúrne a kreatívne odvetvia, finančným nástrojom na pomoc pri rozširovaní kultúrnych a kreatívnych projektov poskytovaním poistenia finančným sprostredkovateľom.

Platforma stratégie pre inteligentnú špecializáciu (S3) identifikovala mnoho stratégií pre výskum a inováciu, ktoré sa zameriavajú na kultúrny a kreatívny priemysel a skúmajú nové väzby medzi lokálnym kapitálom, potenciálnymi trhmi a spoločenskými výzvami prostredníctvom zapojenia veľkého počtu podnikateľov. Stratégia S3 sa predovšetkým zaoberá propagáciou nových partnerstiev medzi výskumnými organizáciami, podnikmi a subjektmi verejného sektora, ktorá si vyžaduje zriadenie nových platforiem spolupráce.

Záver

ZIS EIT zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel je najvhodnejšie na riešenie uvedených závažných hospodárskych a spoločenských výziev. Kreativita je kľúčovým stimulom inovácie a ZIS zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel má kapacitu rozvíjať tvorivosť vychádzajúcu z kultúry a pomôcť pri posilňovaní konkurencieschopnosti a inteligentného rastu Európy.

ZIS EIT zamerané na kultúrny a kreatívny priemysel:

- zmierni fragmentáciu inovačného prostredia kultúrnych a kreatívnych odvetví posilňovaním vytvárania inovačných ekosystémov, v ktorých sa budú spájať aktéri a siete naprieč odvetviami a disciplínami na miestnej, regionálnej, národnej a únijnej úrovni,
- vyškolí ďalšiu generáciu inovátorov v kultúrnom a kreatívnom priemysle a vybaví ich potrebnými podnikateľskými a odbornými zručnosťami, aby prosperovali v rýchlo sa meniacom prostredí,
- prispeje k vypracovaniu správnych rámcových podmienok umožňujúce premenu nápadov na nové technológie a sociálne inovácie, ktorými sa zlepší kvalita života občanov EÚ a ktoré im prinesú prospech,
- posilní zakladanie a rozvoj nových podnikov v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom mobilizovania investícií a dlhodobých záväzkov podnikateľského odvetvia,
- zabezpečí súčinnosť s existujúcimi ZIS, ako aj s ostatnými európskymi partnerstvami, programami a iniciatívami, aby sa inovácie rozšírili za hranice kultúrneho a kreatívneho priemyslu do iných hospodárskych odvetví,
- posilní postavenie EÚ ako globálneho aktéra v kultúrnom a kreatívnom priemysle, a to využívaním kreativity a kultúrnej rozmanitosti Európanov.